

Рецензія

на освітньо-наукову програму» «Соціологія» на здобуття освітньо-наукового ступеню доктор філософії за спеціальністю 054 галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», розроблену кафедрою соціології Львівського національного університету імені Івана Франка

Освітньо-наукова програма з підготовки докторів філософії зі спеціальності 054 «Соціологія» (ОНП 2023 р.) справляє загалом позитивне враження. Структура ОНП є прозорою та містить усі необхідні елементи: профіль програми, перелік і зміст навчальних компонентів, опис результатів навчання, систему оцінювання, а також організаційні умови реалізації програми. Чітко простежується зв'язок між метою, завданнями та заявленими компетентностями й результатами навчання, що свідчить про цілісність концепції програми. ОНП орієнтована на формування в аспірантів високого рівня теоретико-методологічної підготовки, здатності до самостійних емпіричних досліджень та міждисциплінарної взаємодії. Важливим є також акцент на академічній добротності, критичному мисленні та інтеграції до міжнародного наукового простору.

Навчальний план освітньо-наукової програми демонструє належний баланс між обов'язковими та вибірковими компонентами, дозволяючи аспірантам конструювати власні індивідуальні освітні траєкторії. Перелік дисциплін охоплює ключові напрями сучасної соціології, включаючи теоретичні, методологічні та прикладні аспекти. Позитивно оцінюється наявність компонентів, спрямованих на оволодіння сучасними методами збору та аналізу даних, роботою з міжнародними базами даних, а також умінням презентувати результати досліджень у фаховому середовищі. Вибірковий блок створює можливості для тематичної спеціалізації (наприклад, прaxeологія і конструювання соціальних проблем, неопитувальні методики, інноваційні технології та аналіз даних), що відповідає потребам ринку праці й актуальним суспільним викликам.

Сформульований перелік загальних і фахових компетентностей відповідає профілю підготовки доктора філософії з соціології та відображає сучасні вимоги до дослідника. Результати навчання корелюють із компетентностями, що дає можливість об'єктивно оцінювати досягнення аспірантів і планувати їхній подальший професійний розвиток. Окрім того, чітко окреслено очікувану здатність випускника: самостійно планувати й реалізовувати наукові проєкти, обґрунтовувати вибір методології, здійснювати складний аналіз соціальних процесів та презентувати результати для академічної й позаакадемічної аудиторії. Відзначається також увага до формування етичної відповідальності, уміння працювати в дослідницьких колективах і залучатися до міжнародної кооперації. ОНП спирається на належну кадрову забезпеченість: у реалізації програми беруть участь доктори та кандидати наук із відповідною науковою спеціалізацією, значною публікаційною активністю й досвідом керівництва дослідженнями. Це створює сприятливі умови для наукового супроводу

аспірантів, роботи над дисертаціями та залучення до поточних дослідницьких проєктів кафедри. Матеріально-технічна база (доступ до бібліотечних і електронних ресурсів, міжнародних наукометричних баз, онлайн-платформ типу Moodle, Microsoft Teams тощо) дозволяє повноцінно реалізувати заявлені форми навчання, у тому числі з використанням дистанційних технологій.

У цілому рецензована освітньо-наукова програма з підготовки докторів філософії зі спеціальності 054 «Соціологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» відповідає вимогам до програм третього рівня вищої освіти та може бути рекомендована до подальшої реалізації. Вона забезпечує формування в аспірантів необхідних для сучасного соціолога-науковця компетентностей і створює підґрунтя для їхньої успішної академічної та професійної кар'єри в Україні й за кордоном.

Т. в. о. завідувача кафедри соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородського національного університету»,
кандидат соціологічних наук, доцент

Д. М. Афанасьєв

